

Totto XXII -julkaisun esittely

6.9.2026

Arvoisat juhluvieraat!

Totto-julkaisujen taustan kuulumme äsken. –Kotiseutuyhdistys Rovaniemen Totto ry päätti julkaista 75-vuotisjuhlan kunniaksi Totto XXII -kirjan. Tätä varten perustettiin syksyllä 2025 toimikunta, jonka puheenjohtajaksi nimettiin yhdistyksen puheenjohtaja Esko Lotvonen, muiksi jäseniksi Mari Ekman, Marketta Harju-Autti, Rainer Hiuspää, Outi Kähkönen, Esko Oikarinen, Kerttu Oikarinen ja Kaija Sälevä. – Toimituskunta aloitti työnsä; yhteensä se piti kymmenkunta kokousta.

Julkaisun aihepiireiksi hahmotettiin seuraavat:

- 1) Toton toiminta viime vuosina
- 2) Kotiseututyön historiaa
- 3) Yhteistyöverkostot
- 4) Muistokirjoitukset

Toimituskunta esittää lämpimät kiitokset 30 kirjoittajalle! Lämpimät kiitokset tervehdysten esittäjille, artikkeleiden kirjoittajille, sekä ulkopuolisille että omalle väelle. Lämpimät kiitokset kaikille haastateltaville! – Yhdistyksen taloustoimikunnalle lämpimät kiitokset rahoituksen hankkimisesta! Lämpimät kiitoksemme 20:lle kannatusilmoituksen antajalle!

Arvokasta kotiseututietoa olemme jälleen saaneet talteen: Yhdistyksen ja museon menneestä ja nykyisyydestä kertovat monet kuvitetut artikkelit: Emännistön työstä tulevat esille historia ja nykypäivä, monet tapahtumat, joihin tarjoilua tarvitaan. Tekstin luettuanne tiedätte, mikä on nyytittäjä. Vasaroiden kalkkeen voi melkein kuulla esimerkiksi katonkorjausten kuvista. Puikot kilisevät, kun Totto-vanttuiden ohjeet tulevat käyttöön. – Museoalueelle tuotiin 1960-luvulla Tapionkylästä neljä rakennusta: riihi, navetta, masiinihuone ja savusauna. Nyt voimme lukea niiden alkuperäisestä paikasta, Kantolan eli Taipaleen metsänvartijan tilasta. Valokuvattu menneisyys on keskeisesti mukana, kuten aikaisemmissakin Totto-julkaisuissa.

Suomen Kotiseutuliitto ja Totto ry ovat ikätovereita. Monenlaista on tapahtunut yhteisellä taipaleella, niin tänäänkin. – Kirjailija Annikki Setälä on palannut Pöykkölään, myös *Myllytontun tarinoiden* uusissa muodoissa. Luku *Tuhoutumaton Rovaniemi kuvataiteessa* tuo ennen julkaisemattomia näkökulmia kaikkien nähtäväksi.

Evakko aika ja paluu tuhottuun Rovaniemeen on tuotu luettavaksi. Vielä on joukossamme sellaisia, jotka noitakin aikoja muistavat, paikalla heistä ovat Niilo Keskipoikela, Veikko Näsänen ja Pentti Ruuhonen. - Millaista elämää vietti jälleenrakennusaikana *Tyttö torin laidalta?*
 Katajarannan punaisen tuvan historiaa on selvitetty dendrokronologisen tutkimuksen keinoin. -
 Yhteistyöverkoston osuudessa on esillä hanke *Museoympäristön luontoarvot*. Sen artikkeleissa kuvataan museoalueen luonnon kasvillisuutta ja sen hoitoa.

Muistokirjoituksissa osoitamme kiitollisuutemme ja kunnioituksemme kahdelle kotiseututyölle omistautuneelle.

Totto XXII -julkaisun graafinen suunnittelu on Ulla Eton käsialaa, nyt jo neljännessä Totto-julkaisussa. Taittotyön on ansiokkaasti tehnyt tällä kertaa Mainospalvelu Maippi. Tästä sydämelliset kiitokset! – Painatuksen on hoitanut Pohjolan Painotuote, jonka kanssa yhteistyömme on jatkunut säännöllisesti Totto XV:stä eli vuodesta 1989 lähtien. Lämpimät kiitoksemme tästä!

Luettavaksenne on tarjolla 176 sivua, ensimmäistä kertaa värikuvien sävyttämää tekstiä!

Totto ry ja sen julkaisutoimikunta toivottavat kaikille antoisia lukuhetkiä!

Marketta Harju-Autti
 Totto XXII:n julkaisutoimikunnan jäsen